

№1

Доля

Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дядка в науку.
— Учися, серденько, колись
З нас будуть люди, — ти сказала.
А я й послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люди? Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!
Мій друже вбогий, нелукавий!
Ходімо даліше, даліше слава,
А слава — заповідь моя.

№2

Катерино, серце моє!

Лишенько з тобою!
Де ти в світі подінешся
З малим сиротою?
Хто питає, привітає
Без милого в світі?
Батько, мати - чужі люде,
Тяжко з ними жити!

№3

В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля.

№4

Думи

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..
Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..

Бо вас лихо на світ на сміх породило,
Поливали сльози... Чом не затопили,
Не винесли в море, не розмили в полі?
Не питали б люди, що в мене болить,
Не питали б, за що проклинаю долю,
Чого нужу світом? «Нічого робить», —

Не сказали б на сміх...
Квіти мої, діти!
Нащо вас кохав я, нащо доглядав?
Чи заплаче серце одно на всім світі,
Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...

№5

Сини мої, гайдамаки!

Світ широкий, воля,—
Ідїть, сини, погуляйте,
Пошукайте долі.

№6

Кобзар – Біблія для українського народу

№7

У нашій раї на землі

Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.
Буває, іноді дивлюся,
Дивуюсь дивом, і печаль
Охватить душу; стане жаль
Мені її, і зажурюся,
І перед нею помолюся,
Мов перед образом святим
Тієї Матері святої,
Що в мир наш Бога принесла...

№8

Гайдамаки, сини мої!

№9

Три літа

І день не день, і йде не йде,
А літа стрілою
Пролітають, забирають
Все добре з собою.
Окрадають добрі думи,
О холодний камінь
Розбивають серце наше

Амінь всьому веселому
Однині довіка,
І кидають на розпугті
Сліпого каліку...

№10

Зачаруй мене чарівник

друг мій сивовусий
ти закрив для світу серце,
я ж ще боюся, -

страшно мені дотла
зруйнувати будинок мій обгорілий
без мрії залишитися страшно
серцем спустошилим,
може з'явиться надія з тією живою водою,
з тією цілющою відрадою - світлою сльозою.

Може, зглянешся, повернешся
Знову на попелищі, і хоча б всередині побілить темне житло
І нагопить, обігріє і вогонь засвітить;
Може, раз ще прокинеться
Мої думи-діти,
Може, з ними, як бувало,
Помолюся, ридаючи, і побачу сонце правди,
Хоч у сні, хоч краєм! ...
Обмани, але порадь, навчи, як друга, що мені - плакати, чи молитися, чи піском об кут??!

№11

Талант він є від Бога, у кожній хаті, де дитя – любові долі каяття
Рассветная Алёна

№12

На панщині пшеницю жала,
Втомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина годувать.
Воно сповитеє кричало
У холодочку за снопом.
Розповіла, нагодувала,
Попестила; і ніби сном,
Над сином сидя, задрімала.
І сниться їй той син Іван
І уродливий, і багатий,
Не одинокий, а жонатий
На вольній, бачиться, бо й сам
Уже не панський, а на волі;
Та на своїм веселім полі
Свою таки пшеницю жнуть,
А діточки обід несуть.
І усміхнулася небога,
Проснулася — нема нічого...
На сина глянула, взяла,
Його тихенько сповила
Та, щоб дожать до ланового,
Ще копу дожинать пішла.

№13

На розпутті кобзар сидить
Та на кобзі грає,
Кругом хлопці та дівчата,
Як мак процвітає.

Грає кобзар, виспіває,
Вимовля словами,
Як москалі, орда, ляхи
Бились з козаками,
Як збиралась громадонька
В неділеньку вранці,
Як ховали козаченька
В зеленім байраці.
Грає кобзар, виспіває,
Аж лихо сміється...